

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto, torstai 6.11.2025 klo 8.30–9.00 / Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Sisäministeri Mari Rantanen
Talous- ja suunnittelujohtaja Antti Karila

TAE 2026

1. Näkemys akuutin kasvavan huumeongelman ratkaisemisesta ja poliisin resursseista vastata ongelmaan.

- Sisäisen turvallisuuden selonteko 2025 tunnistaa painopisteinä vakavan ja järjestäytyneen sekä vakavan nuoriso- ja jengirikollisuuden torjunnan, jonka kautta voidaan vaikuttaa myös huumausainerikollisuuteen.
- Selonteon mukaisesti viranomaisten toimintakyvyn kehittämistä jatketaan (rikosprosessin kehittäminen, järjestäytyneen rikollisuuden ja jengirikollisuuden torjunnan lainsäädäntöhankkeet, rikollisryhmiin rekrytoitumisen estäminen ja ryhmistä irtaantumisen tukeminen).
- Järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan strategian ja toimenpideohjelman 2025–2030 päämäärät tukevat huumausainerikollisuuden torjunnan tehokkuutta muun muassa korostamalla tietojohtoisuutta rikostorjunnassa, torjumalla rikollisuutta laaja-alaisemmin sisältäen hallinnollisen rikostorjunnan ja vaikuttamalla rikollisuuden juurisihin. Rikosvastuun toteutumisen tehostamisen esimerkkeinä ovat rikollisjoukossa toiminnan säätäminen koventamisperusteeksi ja erillisrangaistavuus rikosvastuuikää nuoremman käyttämisessä rikoksessa välikappaleena.
- Merkittävä toimintakyvyn kehittämishanke on sisäministeriön valmisteleva poliisilain muutos, jonka myötä säädettäisiin rikostiedusteluaineista ja niiden käytöstä uhkaperusteisessa rikostiedustelussa.
- Poliisi tehostaa yleisten paikkojen valvontaa suunnitelmallisesti ja tietojohtoisesti tavoitteena ennalta estää rikoksia ja häiriöitä. Valvontatoiminnasta saaduilla havainnoilla voidaan parantaa huumausainerikollisuuden tilannekuvaa, jonka perusteella poliisin voimavaroja voidaan kohdentaa entistä tarkemmin.
- Ammattimaisen ja järjestäytyneen huumausainerikollisuuden paljastamisessa poliisi toimii yhdessä Tullin kanssa tehden kahden- ja monenvälistä kansainvälistä yhteistyötä. Tämä lisäksi poliisi torjuu huumausaineiden levittämistä ja katukauppaa tavoitteena vähentää huumausaineiden tarjontaa ja käyttöä.
- Huumausaineen käyttörikoksissa menetellään Poliisihallituksen ohjeistuksen mukaisesti toimenpiteitä porrastaen ja huomioiden päihdeongelmaisten hoitoonohjaus ja nuorten ensikertalaisten puhuttelut.

- Poliisi suorittaa noin 7000 hoitoonohjausta vuodessa, mutta hoitoon hakeutumista poliisilta eteenpäin pitäisi parantaa.
- Koko hoitoketjun toimivuudella ja hoitoa tarvitsevien vastaanottokyvyllä on suora vaikutus huumeongelmaisten uusintarikollisuuteen. Hoidon tehokkuuteen liittyy v. 2023 uudistuneen päihde- ja mielenterveyslainsäädännön toimeenpano hyvinvointialueilla: aiempien kuntapohjaisten palvelujen yhtenäistäminen, nuorille tarkoitettujen helposti saatavien päihdepalvelujen kehittäminen (ajanvaraukseton päihdevastaanotto sekä etsivä ja liikkuva päihde- ja riippuvuustyö).
- Huumausainerikosten torjunta ja huumausainekuolemien ehkäisy on huomioitu myös valtakunnallisessa koulupoliisitoiminnassa. Poliisi on kuluvan vuoden aikana lisännyt läsnäoloa kouluissa ja erityisesti ongelmanratkaisutilanteissa sekä laillisuuskasvatuksessa. Poliisi on jalkautunut kouluille ja antanut virtuaalioppitunteja (vko 40: Poliisitube-kanavan kautta pidetyllä online-oppitunnilla tavoitettiin lähes 173000 peruskoulun ja toisen asteen oppilasta). Toiminta koulujen kanssa on yhdenmukaistettu Poliisihallituksen ohjaavalla kirjeellä ”Poliisin valtakunnallinen yhteistyön malli koulujen kanssa toimimiseen”. Poliisin ennalta estävät ja tehostetun puuttumisen toimet tukevat nuorten huumekuolemien ehkäisyhankkeen tavoitteita.

Puhe-elementtejä:

- Lisääntyneeseen huumausaineiden käyttöön ja sen aiheuttamiin kerrannaisvaikutuksiin puuttuminen ei ole eikä voi olla pelkästään poliisin tehtävä.
- Perheillä on ensisijainen vastuu lasten ja nuorten laillisuuskasvatuksessa sekä varhaisessa puuttumisessa. Koulujärjestelmä sekä yhteiskunnan tuottamat palvelut täydentävät ja tukevat perheiden mahdollisuuksia puuttua lasten ja nuorten rikoskäyttäytymiseen.
- Poliisin toimintamahdollisuudet perustuvat toimivaltuuksiin, jotka ovat pääosin ajan tasalla. Hallitusohjelmassa mainituin tavoin toimivaltuuksia kehitetään pitkäjänteisesti poliisin suorituskyvyn varmistamiseksi.
- Poliisin voimavarojen merkittävä kohdentaminen käsillä olevan huumausaineongelman hoitamiseen tarkoittaa pidemmällä aikavälillä sitä, että jonkin muun lakisääteisen tehtävän hoitaminen heikentyy.
- Poliisin operatiivisen henkilöstön määrän lisääminen kestävällä tavalla ja toimintamäärärahojen turvaaminen vastaamaan nykyisen turvallisuusympäristön vaatimuksia on tarkoituksenmukaisin vaste voimavarojen käytön ja kehittämisen näkökulmasta.
- Poliisihallituksen johtaman rikostorjuntatyön tukemisen tulisi olla pitkän aikavälin prioriteetti, koska rikostutkinnan ruuhkautuminen ja tutkinta-aikojen pidentyminen heikentävät rikostorjunnan tehokkuutta ja alkavat jossain vaiheessa vaikuttaa alentavasti poliisia kohtaan tunnettuun luottamukseen.

2. Itärajan turvallisuustilanne, raja-aidan rakentamisen eteneminen ja näkemys raja-aidan riittävydestä sekä droonimuurin rakentamisesta kustannuksineen.

–Vastaus sisältyy jaostolle toimitettuun erilliseen Käyttö rajoitettu -asiantuntijalausuntoon.

3. Poliisille asetetun henkilöstötavoitteen (8 000 henkilötyövuotta) saavuttaminen ja rahoitus tällä vaalikaudella.

- Poliisihallitus arvioi, että hallituskauden lopussa vuonna 2027 poliisien määrä tulee saavuttamaan hallitusohjelman tavoitteen. Hallituskauden alkaessa vuonna 2023 poliisien htv oli 7 592. Vuonna 2025 poliisi-htv arvioidaan olevan 7 830.
- Poliisi sai hallituskauden alussa merkittävän kehystason noston vuodesta 2024 alkaen poliisitoimen toimintamenoihin, jonka tavoitteena on nostaa portaittain poliisien määrä 8000 henkilötyövuoteen vuoteen 2027 mennessä. Lisäys nousee pysyväisluonteisena vuoteen 2027 mennessä 70 milj. euroon.
- Lisäksi poliisi sai viimeisimmässä kehyspäätyksessä (JTS 2026-2029) rahoituksen valmiusyksikön suorituskyvyn nostoon, joka sisälsi henkilöstön lisäämisen sekä varustamisen. Pysyväisluonteinen lisäys kytkeytyen htv-tason nostoon on 4,9 milj. euroa.
- JTS 2024-2027: Poliisin toiminnan tason säilyttäminen v. 2022 tasolla. Pysyvä vaikutus 42 milj. euroa 2027 alkaen. Kytkeä edellisen hallitusohjelman kirjaukseen 7 500 poliisi-htv:n nostosta ja siitä syntyneisiin menopaineisiin.

4. Tilannekatsaus pelastusosaston laatimien ohjeiden mahdollisista muutoksista, kuten pelastajien kelpoisuusvaatimusten kiristämisestä, ja niiden vaikutuksesta sopimuspalokuntien toimintaan.

Tavoitteet ja periaatteet ohjeiden päivittämiseen lisäävät turvallisuutta

- Ohjeiden päivittämisen tavoitteena ei ole kelpoisuusvaatimusten kiristäminen, vaan että työnantajat sekä pelastustoimintaan osallistuvat henkilöt ymmärtävät työstä ja työskentelyolosuhteista aiheutuvat vaarat, osaavat valita yhdenmukaiset menetelmät ja toimintatavat, suojautua riittävällä tavalla työstä aiheutuvia vaaroja vastaan, sekä ymmärtävät oman fyysisen toimintakyvynsä vaikutukset työturvalliseen ja tehokkaaseen pelastustoimintaan.
- Lisäksi fyysisen toimintakyvyn ohjeet kannustavat kaikkia pelastustoimintaan osallistuvia henkilöitä fyysisen toimintakyvyn jatkuvaan kehittämiseen ja ylläpitoon.
- Ohjeistus tukee turvallista, tehokasta ja kestävästä pelastustoimintaa sekä henkilöstön jatkuvaa kehittymistä. Työturvallisuus vaatimusten tulee olla samankaltaisia kaikille, jotka tekevät samanlaista työtä, riippumatta siitä onko kyse alan ammattilaisesta vai sopimushenkilöstä.

Pelastuslain mukainen ohjaus ja alueiden yhtenäiset käytännöt ovat tärkeitä työturvallisuudessa

- Sisäministeriö toteuttaa pelastuslain mukaista ohjaustehtäväänsä muun muassa antamalla pelastustoimen toimintaa ohjaavia ohjeita.
- Tavoitteena on varmistaa, että pelastustoiminta on työturvallisesti ja valtakunnallisesti yhdenmukaista myös silloin, kun toimitaan eri pelastuslaitosten alueilla.
- Toimintatapojen yhdenmukaisuus on tärkeää kaikilla alueilla ja pelastustoiminnassa on tiedettävä mitä tehtäviä pelastushenkilöstö voi tehdä työturvallisesti.

Uudet säädökset ja tutkimustieto on otettava huomioon ohjeistuksessa

- Uudet säädökset ja tutkimukset korostavat työnantajan velvollisuutta selvittää ja arvioida työn vaarat erityisesti kemiallisille, biologisille ja syöpävaarallisille aineille altistumisen osalta.

- Lisäksi työnantajan on varmistettava työntekijöiden soveltuvuus, osaaminen, suojaus sekä estettävä muiden henkilöiden pääsyn vaarallisille alueille.

Fyysisen toimintakyvyn ohjeiden päivitystarve tulee toimijoilta

- Pelastustoiminnan tehtävien fyysisiä toimintakykyvaatimuksia käsittelevää ohjetta on pyydetty päivittämään pelastuslaitoksien, Pelastusopiston ja Työterveyslaitoksen suunnalta.
- Päivitystarpeita on tunnistettu muun muassa muiden sisäministeriön pelastustoimintaa koskevien ohjepäivitysten yhteydessä käsitteiden päivittämiseksi, yhdenmukaisten tulkintojen muodostamiseksi sekä uusimman tutkimustiedon hyödyntämiseksi.

Ohjeiden valmistelussa on laaja yhteistyö ja vuorovaikutus

- Fyysistä toimintakykyä koskevaa ohjetta on valmisteltu sisäministeriössä Työterveyslaitoksen asiantuntijoiden kanssa.
 - Kommentteja ohjeluonnoksesta on pyydetty pelastuslaitoksilta pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän valtakunnallisen yhteistyöryhmän kautta sekä Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöltä ja Suomen Sopimuspalokuntien liitolta. Ohjeluonnos viimeistellään kommenttien perusteella ennen lausuntokierrokselle lähettämistä.

5. Näkemys sopimuspalokuntien tilanteesta ja tulevaisuudesta.

- Päätoimiset sekä sivutoimiset ja sopimushenkilöstö hoitivat valtakunnallisesti yhdessä 34 % pelastustoiminnan tehtävistä (noin 37 000 tehtävää) vuonna 2024. Pelkästään sivutoimisella ja sopimushenkilöstöllä hoidettiin 14 % pelastustoiminnan tehtävistä (noin 15 000 tehtävää).
- Sopimuspalokunnat ovat keskeisiä pelastustoimen palvelujen tuottamisessa koko maassa. Palokuntien merkitys korostuu erityisesti harvaan asutuilla alueilla, mutta kaupungeissakin palvelujen tuottamisessa tukeudutaan myös sopimuspalokuntiin. Monin paikoin ilman sopimuspalokuntien panosta toimintavalmiusajat venyisivät selvästi nykyistä pidemmiksi, eivätkä pelastustoimen palvelut toteutuisi tässä mielessä lähipalveluna.

Sopimuspalokuntien suorituskykyyn liittyy haasteita;

- palokuntien toimintaedellytykset vaihtelevat alueittain
- erityisesti henkilöstön saatavuus
- henkilöstön sitoutuminen toimintaan
- koulutuksen riittävyys
- myös kaluston ja tilojen ajanmukaisuudessa on alueellisia eroja.

Keskeisin haaste on, ettei sopimuspalokuntiin löydy riittävästi aktiivisia jäseniä erityisesti pienemmillä paikkakunnilla. Nuoriso- ja koulutusosastot toimivat monin paikoin toimivina rekrytointipolkuina, mutta jatkuvuus ei ole kaikkialla turvattu.

Useilla alueilla on käynnissä erilaisia hankkeita sivutoimisen henkilöstön, sopimuspalokunnan henkilöstön sekä vapaaehtoistoiminnan edistämiseksi. Suunnitelmallisuus ja pitkän aikavälin tavoitteet kuitenkin puuttuvat usealla alueella.

Ongelmien ratkaisemiseksi jatkossa tulisi pyrkiä ratkaisemaan asioita;

- alueiden välisellä yhteistyöllä
- toiminnasta laadittavan pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmin
- rekrytoinnin tehostamisella
- toimintaedellytysten parantamisella
- sitouttamiskeinojen kehittämisellä
- koulutuksen saatavuuden parantamiseksi valtakunnallisin kehittämistoimin.

6. Tilannekatsaus Kokonaisturvallisuuskeskuksen perustamisesta ja rahoitus.

- Sisäministeriössä ei ole tarkempaa tietoa hankkeen perustamisesta ja rahoituksesta.
- Kuopion kaupunki on osatoteuttaja ja Savonia ammattikorkeakoulu on päätoteuttaja Kokonaisturvallisuuskeskuksen toimintamallin kehittämisessä. Hanke on saanut rahoitusta EU:n rakennerahastosta (1.10.2024 – 30.9.2026).
<https://kokonaisturvallisuudenosaamiskeskus.fi/en/frontpage/>

7. Hätäkeskuslaitoksen ylimääräisen hätäkeskuspäivystäjäkurssin järjestäminen henkilöstövajauksen täyttämiseksi, tilanne ja mahdollinen rahoitus hallituksen täydentävässä talousarvioesityksessä.

- Sisäministeriö on esittänyt vuoden 2026 täydentävään talousarvioesitykseen ylimääräisen hätäkeskuspäivystäjäkurssin (yhteensä 24 opiskelijaa) järjestämistä henkilöstövajauksen täyttämiseksi.
- Rahoitus on esitetty Hätäkeskuslaitoksen toimintamäärärahoista. Hätäkeskuslaitos ei ole saavuttanut htv-tavoitetta ja määrärahoja on säästynyt henkilöstömenoista. Hätäkeskuspäivystäjäkurssi on tarkoitus järjestää syksyllä 2026 pääkaupunkiseudulla.

8. Näkemys pelastustoimen valtakunnallistamisesta ja nykymallin rahoitushaasteista.

Hyvinvointialueiden rahoitusmallissa on pelastustoimen osalta haasteita, jotka liittyvät seuraaviin edellytyksiin:

- toiminnan ja voimavarojen nopea ja joustava käyttö ja sopeuttaminen tilanteen mukaisesti
- toimintaympäristön muutosten huomioiminen aluekohtaisten tarpeiden mukaisesti

Pelastustoimen valtakunnallistamisesta ei ole tehty poliittisia linjauksia tai valmistelua ja sen vuoksi kysymykseen pelastustoimen valtakunnallistamisesta ei voida myöskään ottaa muistiossa tarkemmin kantaa. Mahdollisten hyötyjen ja vaikutusten arviointi edellyttäisi asian perusteellista selvittämistä ja vertailua nykyiseen pelastustoimen järjestämismalliin.

9. Kyky vastata varjolaivaston myötä kasvaneisiin öljy- ja kemikaalionnettomuuksien riskeihin Itämerellä. Saadun tiedon mukaan Tursas-laiva poistetaan vuonna 2026 käytöstä ja öljy- ja kemikaalionnettomuuksien torjuntakaluston uudistamisen rahoitus on epäselvä.

–Vastaus sisältyy jaostolle toimitettuun erilliseen Käyttö rajoitettu -asiantuntijalausuntoon.

10. Siviilikriisinhallinnan riittävät resurssit, jotta voimme osallistua kansainvälisiin tehtäviin, niiden kasvavien tarpeiden mukaisesti (esim. Ukrainassa ja Lähi-Idässä siviilikriisinhallinnan tarve lisääntyy).

Sisäministerin vastaus

Siviilikriisinhallintalain mukaisesti sisäministeriö vastaa siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksista¹ ja ulkoministeriö vastaa Suomen osallistumisesta kansainväliseen siviilikriisinhallintaan. Rahoituksen kehys on seuraava:

Vastuut	2024 toteuma	2025 varsinainen talousarvio	2026 esitys varsinaiseksi talousarvioksi
Sisäministeriö – kotimaan valmiudet (Kriisinhallintakeskus)	2 296 000	2 203 000	2 190 000

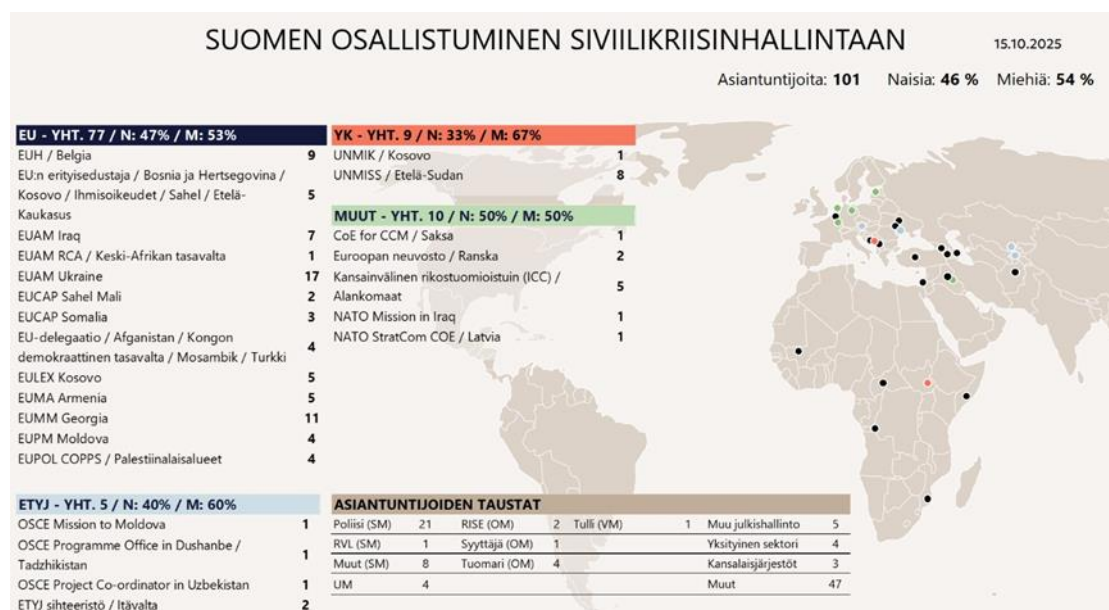
Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Sisäministeriön yhteydessä toimiva ja tulosohjaama Kriisinhallintakeskus huolehtii asiantuntijoiden lähettämiseen liittyvistä operatiivisista tehtävistä kuten koulutuksesta, rekrytoinnista ja varustamisesta. Hallitusohjelmatavoitteiden mukaisesti sisäministeriö jatkaa aktiivista osallistumista EU:n, Etyjin, Naton ja YK:n siviilikriisinhallintaan tuloksellisen rekrytoinnin ja monipuolisen koulutuksen kautta. Kansainvälisiin operaatioihin osallistumalla edistetään alueiden yhteiskunnallista vakautta sekä torjutaan hallitsematonta siirtolaisuutta lähettämällä asiantuntijoita sisä- ja ulkoministeriön priorisoimille toimialueille ja painopistetehtäviin. Samoin tavoitteena on, että Suomen siviilikriisinhallinnan osallistuminen vastaa sisäisen turvallisuuden tavoitteisiin ja kriisinhallintaoperaatioiden ja yhteistyötä OSA-virastojen kanssa edistetään.

- *Siviilikriisinhallinnan osalta sisäministeriö vastaa **kotimaan valmiuksien budjetista**, johon sisältyvät siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden rekrytoinnin, kouluttamisen, materiaalsen ja logistisen valmiuden sekä asiantuntijoiden työnantajana toimimisen kulut. Siviilikriisinhallintatehtäviin lähetettyjen asiantuntijoiden palkka- ja muut kustannukset katetaan ulkoministeriön momentilta.*
- ***Valtintalouden tiukka taloustilanne** on pakottanut kaikki hallinnonalat tekemään säästötoimia. Myöskään SM:n hallinnonala ei ole säästynyt leikkauksilta. Sisäministeriön kaikkien virastojen on tullut toimittaa ministeriölle tuottavuusohjelma, joka sisältää esitykset toiminnan tehostamiseksi ja karsimiseksi olemassa olevien resurssien pohjalta. Vuoteen 2025 kohdistunut kehysleikkaus laski Kriisinhallintakeskuksen toimintamäärärahaa 0,2 M€ (9 %) vuoden 2025 alusta alkaen. TAE 2026 mukaiset toimintamenosäästöt ovat 142 000 € (6,1 %).*
- ***Kriisinhallintakeskus** on toimittanut laatimansa **tuottavuusohjelman** ja tehnyt hyvää työtä toimintojensa tehostamiseksi. Sen perusteella olen vakuuttunut, että Kriisinhallintakeskus pystyy jatkossakin vastaamaan omalta osaltaan Suomen osallistumisesta kansainvälisiin siviilikriisinhallinnan tehtäviin myös niiden mahdollisesti kasvavien tarpeiden mukaisesti.*
- *Ulkoministeriön momentin tämänhetkinen määrärahataso mahdollistaa noin 130–135 asiantuntijan lähettämisen vuosittaisen tason.*

¹ Kriisinhallintakeskus - valtiotyönantaja, rekrytointi, tilannekuva, koulutus, logistiset ja materiaalsen valmiudet, TKI

- **Hallitusohjelmataavoitteena on Ukrainan tukeminen myös siviilikriisinhallinnan keinoin.** Yhteensä noin 25 % Kriisinhallintakeskuksen lähettämistä asiantuntijoista työskentelee Ukrainassa toimivassa EU:n siviilikriisinhallinnan European Union Advisory Mission (EUAM) Ukraine-operaatiossa ja Kansainvälisessä rikostuomioistuimessa Ukrainaan liittyvissä tehtävissä. Suomi on eniten asiantuntijoita EUAM Ukrainaan lähettävä jäsenmaa – seuraavina ovat Ruotsi, Saksa ja Tanska.
- **Lähi-idässä Palestiinalaisalueet mukaan luettuna toimivissa siviilikriisinhallinnan operaatioissa työskentelee asiantuntijoistamme noin 19 %.**
- **Noin kolmasosa kaikista siviilikriisinhallinnan asiantuntijoista tulee sisäministeriöstä ja sen hallinnonalalta.**
- **EU:lla ja kansainvälisillä järjestöillä ei tällä hetkellä ole ajankohtaisia suunnitelmia Ukrainan siviilikriisinhallinnan kapasiteetin kasvattamiseksi merkittävästi, mutta mikäli kestävä tulitauko tai rauhansopimus saadaan solmittua Ukrainan ja Venäjän välillä, niin tarpeen odotetaan kasvavan.**
- **Lähi-itään ja Palestiinalaisalueisiin** liittyen Gazan sodan osapuolet eivät ole toistaiseksi hyväksyneet kansainvälisiä tarkkailijoita Gazan alueelle, mutta EU on uudelleenaktivoinut Rafahin rajanylityspaikalla toimivan European Union Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point (EUBAM Rafah) operaation kasvattamalla sen kokoa muutamilla kymmenillä asiantuntijoilla.
- **Esitetyt määrärahat sisäministeriössä riittävät nykyisiin osallistumistarpeisiin ottaen huomioon sekä Ukrainan että Lähi-idän operaatioiden näköpiirissä tarpeet vuoden 2026 aikana.** Skaalaedun asioista Kriisinhallintakeskus pystyy reagoimaan lyhyellä aikavälillä nopeasti uusia asiantuntijoita lähettämällä, mutta keskipitkällä aikavälillä tämä kuormittaisi Kriisinhallintakeskuksen resursseja ja loisi lisäpainetta kotimaan valmiuksien budjetille.

Suomi on osallistunut siviilikriisinhallintaan aiempina vuosina 100—170 asiantuntijan vuotuisella vahvuudella. Nykyinen osallistumistaso (15.10.2025 tilanne - kuva) on 101 asiantuntijaa.

11. Talousarvioesitystä täydentävän esityksen ennakointi hallinnonalan osalta.

Vuoden 2026 talousarviota täydentävässä esityksessä sisäministeriön pääluokkaan ehdotettiin 14,3 milj. euroa lisäystä. Julkisen talouden vaikean tilanteen takia jakamaton varaus on vähäinen, mikä tulee oleellisesti vaikuttamaan harkinnanvaraisten lisäysten läpimenoon.

12. Hallinnonalan kipupisteet talousarvioesityksessä.

Hallituksen vuoden 2026 talousarvioesitykseen ei sisälly uusia asiamuutoksia sisäministeriön hallinnonalalle. Taustalla ovat hallituksen aikaisemmin tekemät merkittävät panostukset sisäiseen turvallisuuteen ja julkisen talouden heikko tila. Sisäministeriön talousarvioehdotus oli myös maltillinen ja vuoden 2026 määräraha-kehityksen ylittäviä lisäyksesityksiä esitettiin vain vähän.

Hallitus on kuitenkin aikaisemmin päättänyt muutoksista, jotka vaikuttavat vuoteen 2026. Esimerkiksi, hallitus päätti kevään 2026 puoliväliriihessä merkittävistä varautumisen ja valmiuden lisäyksistä. Lisäykset tehtiin Poliisin, Rajavartiolaitoksen, Suojelupoliisin ja väestönsuojelun voimavarojen vahvistamiseksi (SM Pelastusosasto) sekä laaja-alaisiin uukiin varautumiseksi. Hallitus on lisäksi aikaisemmin päättänyt sopeuttamistoimista, josta yli 400 miljoonaa euroa kohdistuu valtion virastoihin. Tästä kohdistuu vuonna 2026 sisäministeriön hallinnonalalle yhteensä n. 19 milj. euroa. Tämän lisäksi kehysriihessä päätetty uuden toimintamenosäästön taso vuodesta 2026 eteenpäin on yhteensä 130 milj. euroa, josta sisäministeriön hallinnonalalle kohdennettava osuus on 16,4 milj. euroa. Sisäministeriön hallinnonalaan kohdennettiin huomattavasti pienempi säästö kuin yleisesti valtionhallintoon. Säästöissä noudatetaan hallituksen päätöstä, jonka mukaan operatiivisissa tehtävissä eli kenttätöissä toimivien poliisien ja rajavartioiden määrä ei vähene. Myös Suojelupoliisin resursseja on haluttu turvata. Säästöpainne ja -toimet kohdistuvat tämän myötä voimakkaammin tukitoimiin, hallintoon ja muihin hallinnonalan viranomaisiin. Ministeriö koordinoi virastojen tuottavuusohjelmien valmistelua ja tuottavuustoimia suunnitellaan ja toimeenpannaan jatkuvana prosessina.

Sisäministeriön hallinnonala on hyvin työvoimavaltainen sekä ICT- järjestelmistä riippuvainen. Säästöjen toimeenpanoa suurempi haaste hallinnonalalla onkin se, että julkisen talouden tila tuskin mahdollistaa merkittävän rahoitustason lisäämisen lähivuosina. Suomen turvallisuusympäristön muutos, tilannekuva ja tunnistetut riskit edellyttävät jatkossakin turvallisuusviranomaisten taloustilanteen vahvistamista, jotta yllättäviin muutoksiin ja kriiseihin kyetään varautumaan ennakoivasti ja määrätietoisesti. Turvallisuusympäristön muutokseen varautumiseen on kyettävä vastaamaan myös hyvinvointialueiden pelastustoimissa. Aiempi rahoitusvaje, uusien tehtävien edellyttämä resursointi ja kustannusten nousu (erityisesti ICT- ja toimitilakustannukset) muodostavat yhdessä toimintamenosäästöjen kanssa haasteellisen kokonaisuuden, joka on lähtökohtaisesti rahoitettava nykykehityksen puitteissa.